

Silvester Lavrík
Zu

Větrné mlýny

Větrné mlýny

Silvester Lavrík
Zu

česi, čítajte
svazek 8

česi, čítajte

Silvester Lavrík
Zu

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie.
Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor.
Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise
a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Tato kniha vyšla
s finanční podporou Komisie SLOLIA,
Literárne informačné centrum, Bratislava.

© Silvester Lavrík, 2015

Translation © Silvester Lavrík, 2015

Photo © David Konečný, 2015

© Větrné mlýny, 2015

ISBN 978-80-7443-112-8 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-163-0 (eBook)

→

Livrejovaný recepční hotelu Grand v Tatranské Lomnici do pokoje přivedl malou nervózní ženušku. Ona to byla, kdo tělo našel. Pokojskou je tady už čtyřicet let. Ne. Něco takového nepamatuje. Otevřela si služebním univerzálem. Recepční jí dal seznam pokojů, které hosté do dvanácti uvolnili. Tak to žádá hotelový řád. Pokoj č. 326 byl na seznamu taky.

Byl tenhle pokoj na seznamu uvolněných?
Vždyť vám to říkám.

Ano. Jo.

Pokojská vstoupila, aby pokoj uklidila. Převlékla postel. Vypucovala sanitu. Všechno uvedla do bezvadně neosobního stavu. Křeslo si nechala nakonec. Když začne pršet, hosté se chovají mnohem hůř. Tady v horách chčije pořád. Neúnavně. Hosté

vysedávají na cimrách. Blbnou. Recepční mírně zakašlal. Do sevřené pěsti. Bílá glazé rukavička kašláni téměř pohltila. Pokojská ho zaslechla. Zmlkla. V jejím hlase se objevil umíněný vzdor. Rozmary hostů měřila podle jediného kritéria — jak velký nepořádek po nich zůstal, tak velká čuňata to byla. Nebožtík v křesle žádný svinčík nenadělal. Jenomže i tak...

Jeho zavazadla jsou kde?

Jsem pokojská. Zavazadla nejsou moje starost. V pokoji nebylo nic. Byl mezi odhlášenými.

Vám se zdálo, že pokoj je prázdný.

Jinak bych ho neuklízela.

Ale uklidila jste ho.

Teď jsem vám to celé povídala!

... ehm, odkašlal si recepční znova. Myslím, že žádná zavazadla nenajdeme. Pán přijel taxíkem. Bez zavazadel. Včera byla v hotelu početná společnost. Původně neplánoval strávit u nás noc, počítám. Ubytoval se jen na jednu noc. Platil hotově. U snídani se neukázal. Klíč od pokoje nechal ležet na recepci. To je důvod, proč se ocitl mezi odhlášenými. Postihla ho nevolnost, možná srdeční kolaps, jestli smím vyjádřit svůj názor.

Recepční zmlkl. Rty sevřel do tenké přímky. U pravého koutku mu naskočila ironická vráska. Pokojská se rozjela.

Podle mého v posteli vůbec neležel. Ani si na ni neseďl. Zůstala nedotčená.

Takhle jste ji našla?

Ano. Ale už jsem ji převlékla.

Proč?

Ruce pokojské rozčileně vylétly nahoru. Zachránil ji recepční.

V našem hotelu poskytujeme služby vysokého standardu. Zaměstnanci jsou povinni dodržovat interní předpisy a nařízení bezpodmínečně. Za všech okolností.

Jsou to čuňata.

Opět tlumené zakašlání. Jenomže pokojská si neohroženě vedla svou.

Spořádaná osoba dřepí doma, spí ve své posteli. Netoulá se světem. A tenhle má otevřený poklopec. Spořádaný člověk s nezavřeným poklopem... neopustí toaletu. Tenhle se uvelebí v křesle a kouká oknem ven!

Otáčení těžkého ušáku s tuhým brokátovým polstrováním zdaleka nepatřilo do repertoáru největších lumpáren hostů. Křesla, která byla součástí zařízení každého pokoje, se jí jednoduše nezamlouvala. Byla to drobná žena. Jen o kousek vyšší než ty polstrované nestvůry. S každou z nich se musela utkat nejméně dvakrát denně. Nejdřív je musela odsouvat. Vyluxovat pod nimi. A zase zpátky.

Vážily jednou tolik co ona. V pokoji č. 326 si křeslo obrácené k oknu nechala naposled. Vždycky to tak dělala. Zapřela se. Svými subtilními zády do bytelného hřbetu ušáku. Nic. Křeslo se ani nehnulo. Zabrala ještě jednou. Ortopedická obuv jí na koberci s dlouhým vlasem proklouzávala. Všechno názorně předvedla.

Tyhle sandály?

Myslíte, že mám na každý den jináčí? Nafasujeme jeden pár a na rok máme vystaráno!

Moc nechybělo a upadla by. Sprostě zaklela. Nakoukla, jestli se před ušákem něco nevzpříčilo. Někdy se koberec dovede nešikovně zkrabatit.

Jak jsem tohohle pána zahlédla s poklopцем dokořán, příšerně mě to namíchlo! Nandala jsem mu, kolik se do něj vešlo. Štěstí že byl tuhý. Jinak by mě musel zabít. Rudolfe, nech mě! Já už tohle nebudu trpět. Za ty peníze ne! Zadržela recepčního prudkým gestem.

Nadechoval se s úmyslem ji zpražít. Ruka napřažená k recepčnímu zůstala napjatá. Ostře vyvráčenou dlaní ho držela co nejdál od sebe.

Hrozně moc jsem se lekla. Tak jsem mu to nandala. Štěstí že byl po smrti, jinak by mě za to spílání zabil. Myslela jsem, že je to nějaký úchyl. Hosté jsou různí. Chlap se zamotá do závěsu u okna a vyřítí se, sotva se sehnu pod postel! Hrozně jsem

mu vynadala. A on byl, chudák, tuhý. Došlo mi to, jakmile jsem do něj šťouchla ukazováčkem.

Vy do hostů šťouráte prsty?

Ne. Jenomže tenhle se ani nehnu. Když jsem mu nadávala, ani nezamrkal. Jenom hleděl někam na Tatry. Seběhla jsem na recepci. Zezadu, ovšem. Kolem kuchyně a vchodu pro personál. Rudolfa jsem zavolala dozadu. Na třistadvacetšestce máme mrtvého chlapa, řekla jsem mu.

A on?

No šel se se mnou na třistadvacetšestku kouknout. Šťouchl do chlapa ukazováčkem a povídá — jo. Pokoj zamkl. Řekl mi, abych si šla po svých a nikomu nic neříkala.

Zatímco pokojská mluvila, zaujal mě pramínek zaschlé krve na nebožtíkově bradě. Docela nenápadný. Splynul s hlubokou vráskou. Děčila ochablou tvář od brady. Popojít k oknu, chvíli hledět do sílícího soumraku, mimoděk se otočit a zamyšleně postát u těla, sehnout se, s bezděčným zájmem odchlípnout ret a setřít pramínek zaschlé krve se mi povedlo, aniž by recepční nebo pokojská cokoliv postřehli. Pokojská se najednou rozeškala.

... proč jsem mu musela tak nehezky spítat? Neudělal mi nic zlého, přece!

Odešla v slzách. Recepční se malinko uvolnil. Sedl si. Ale až poté, co na úmrtním listu hosta

z pokoje č. 326 svítil můj podpis. Přeložil ho natřikrát. Vsunul do vnitřní náprsní kapsy livreje. Přistoupil k mrtvému. Prošacoval ho lehkými doteky. Peněženka byla v levé zadní kapse kalhot. Mobilní telefon ve vnitřní kapse saka. V peněžence byly doklady, kreditní karty, vizitky, paragony. Peníze taky. Hodně peněz. Těch se recepční ani netkl. Byla tam taky fotografie manželky a fotografie děcek. Dvě přibližně třináctileté dívky. Jednovaječná dvojčata. Do objektivu se culily někde u moře. Opřené o tátu. Se světlými vlásky si pohrával vítr. Manželčina fotografie byla uložena v oddělené přihrádce. Padesátnice. Přírodní typ. Oděna v batice. Padesátnice v batice se usmívají zřídka. A když ano, pak je to spíš křeč. Takle se neusmívala. Recepční vložil doklady a fotografie zpátky.

Co uděláte s tělem?

Počkáme. Dokud hosté nebudou sedět na večeři.

Otevřel nebožtíkův telefon. Vyhledal a vytočil Mamínu. Nezvedla.

Snad zavolá zpátky, když zjistí, že jí volal choť.

Pejo

I

Nový soused nás zaskočil. Zaskočil je fajn slovo. Zaskočil nás. Úplně jako v té dětské říkance o sněhulákovi; kde se vzal, tu se vzal, u zahrady zrána stál. Jenomže ne sněhulák, ale mužský. Chlap. Bejk. Chci tím říct, že maskulinní sexualita z něj přímo čišela. Nestál u zahrady, ale na terase vily z pálených cihel. Vila stála přes ulici. To jen pro pořádek.

Stál tam a pil čaj. V ruce třímal šálek. Na kafe byl příliš velký. To byla v poslední době druhá špatná zvěst. Zrušení obchodu s potravinami paní Semkové na rohu Timraviny a Kozí ulice nám zkazilo Vánoce. Zkazilo, ano. Jo. Po Novém roce začali uvnitř se stavebními pracemi. Před týdnem se nad vchodem zjevila vývěska. *Cafe el Escorial*. Že to souvisí s naším novým sousedem, se nám v té chvíli vydedukovat nepovedlo. Neměli jsme dost indicií.

Informací taky ne. Nebylo co třídit. Kdyby to v naší situaci přesto chtěl někdo zkoušet, byla by to čistá spekulace. Zu a já taky spekulacím fandíme. Spekulacím o tom, co se neudálo. O tom, co se skutečně stalo, se spekulovat nesmí. Řekl tatínek.

Nastal čas rozhodnout se. Do podniku nazvaného *Cafe el Escorial* naše noha nevkročí. Nebudeme o něm mluvit. Nebudeme jej brát na vědomí. Budeme se tvářit, jako by nebyl. Jako kdyby na rohu Timraviny a Kozí byl ještě pořád konzum paní Semkové. Jako by jen na chvíli vyběhla. Na dveře pověsila cedulku *Přijdu hned*. Nemluvím o tom, jak to nakonec dopadlo. Mluvím o našem rozhodnutí. Změny v naší čtvrti byly pro nás důvodem k zešílení. Změny v našich životech taky. V naší čtvrti přibyl nový podnik a nový člověk. Nesnášet dlouho před prvním zhlédnutím bylo pro nás samozřejmostí. Následoval slib sobě — jsou pro nás míň než pára.

→

Stál tam v bílé košili. Se šálkem v jedné, podšálkem v druhé ruce. Co chvíli z něj upil. Ze šálku. Z podšálku pije čaj jenom Alte. Když je opilý. Ovšem jestli jej ke rtům vůbec donese. Zu k němu dovede být nemilosrdná. Stane se, že Alte žádný čaj nedostane. Dát mu ho nesmím ani já. Po všem, co provedl Zu,

v našem domě žádný čaj nedostane. Nový souseď říkal, že čaj z podšálek pijí v Asii. Řekl to, až když došlo k našemu seznámení. Seznamovat se s ním v plánu nebylo. Mnoho věcí nebylo v plánu. Přesto k nim došlo. Především mojí zásluhou.

➔

Někdo si třeba řekne — co je na seznámení s novým souseďem nenormálního? A bude mít pravdu. Jiný si zase řekne — seznámit se s novým souseďem, k čemu je to dobré? Bude mít pravdu taky. Jenomže co je jakákoliv pravda v porovnání s reálným laj-fem? Pravda ještě není moudrost. Moudrost kolikrát s pravdou nesouvisí. Od pravdy se očekává, že bude mířit k dobru. Jinak je to leštění moralistova ega. Tohle vím od tatínka. O pravdě zatím stačí. O novém souseďovi taky. Mluvím o něm jen proto, že nevytříděné informace považuji za bezcenné. Jinak než používáním je třídit nedovedu. Vzpomínky používám ve vyprávění. Tam se třídí samy.

➔

Tatínek říkal, že bát se nových věcí je zbabělé. Seznámit se s nimi je moudřejší. Pak už tak nové nejsou. Čili důvod ke strachu zcela pomine. Mokrát to říkal. Pamatuj si to, zdůrazňoval. S tím žádný problém nemám. Neměj z nových věcí strach.

Snaž se je poznat. Neřekl to již dlouho. Pamatuju. Rozumím. Nepomáhá to. Už zase mám takový strach, že mě můžou kdykoliv zatknout. Všechno dosvědčím. Ke všemu se přiznám. Pocitově jsem permanentní pachatel. Snídám a nevím, jestli to není trestný čin. Trestný čin je něco, zač můžou člověka ztrestat. Ano, jo. Kolikrát to vypadá, že co dělám, je v pořádku. A pak mě za to ztrestají. Když se mi povedlo sníst téměř celého svatého Josefa, kupříkladu. Křičeli, jo. Jenom když mluvím, bojím se o něco míň. Povídat můžu jenom to, co povědět umím. Třeba si to chvíli předtím vymyslím, ale jakmile promluvím, je to něco, co je bezesporu moje a reálné. Že se tatínkovi povedlo zbavit mě svéprávnosti, bylo nanejvýš rozumné. Užitečné, ano. Jo. Třeba se mě opravdová svéprávnost nikdy netýkala. Odpovědnost za to, co dělám a nedělám. To není nic pro mě. Alte se mi posmívá, že je to tím, že mi máti přisedla lebku a zdeformovala ji. Některé funkce jsou tím pádem dysfunkce a jiné dysfunkce jsou tím pádem funkční. Ano. Jo. Ne-přehlédnutelně se u toho smál. Mě rozesmál taky. Snad je to deformací mojí lebky. Mám ji tak nějak našišato celou. Zu říká, že hezky. Altego humor se jí nelíbí. Svou biologickou matku neznám. To je v pořádku. Pořád by mě to pokoušelo koukat jí na zadek. Představovat si, jak mi s ním sesedá

hlavu. Jisté nevýhody to má taky. Pořád koukám ženským na zadnice. Alte s tím nesouhlasí.

Pejo, ty nekoukáš, ty čumíš. Jednou ti někdo rozfláká tlamu.

Tlamu?

Tak hlavu.

Celou hlavu?

Úplně celou.

To je fajn. Alespoň už nebude tak šiшатá.

Vědomí, že postrádám způsobilost právně jednat, mě výrazně zklidňuje. Tatínka to stálo hodně sil a sebezapření.

Je to to samé, jako kdybychom dali do novin inzerát, že máme v domě blázna.

Čert sere na velikou hromadu, zkoušela tatínka uklidnit matka.

Mě to rozesmálo. Slova jako *řit'* a *srát* se mi zdála být velice směšná. Posléze k nim přibyla další. Dokud mi neřekli, že jsou to neslušná slova, nebylo mi jasné, co je na nich tak směšného. Dnes už mi to jasné je. Směju se tomu, že mi kdysi připadala směšná. Směju se pokaždé, když si na to vzpomenu.

Je to normální? ptají se lidé. Ptali se učitelé. Dokonce i spolužákům to přišlo divné. Je to normální? ptají se pořád. Protože se pořád směju. Tak mě zbavili svéprávnosti.

Nic lepšího pro mě tatínek nemohl udělat. Neu-
dělal by to dodneška, kdyby se o naši vilu nezačali
zajímat různí cizí lidé. Každý, kdo u našich dveří
zazvonil, se dozvěděl, že ji rychle a rádi vyměníme
za malý domek na venkově. Dozvěděli se to ode mě.
Malinký domek u lesa byl vždycky můj sen. U něj
pasoucí se kůň. Pořád o tom sním. Ano, jo. Oteví-
rat dveře byla moje starost. Tatínek byl churavý
na nohy. Zu na tom není dobře s očima. Matka je
už několik let mrtvá. Nic by se na věci nezměnilo,
ani kdyby nebyla. Než by se přišourala ke dveřím,
zvonění by nám potrhalo ušní bubínky. Pamatuji
si ji jenom na vozíku. Zchromlá matka, jedno dítě
slepé, druhé nesvéprávné. Myslím, že právě to chtěla
říct, když tatínka konejšila, že ďábel sere na velikou
hromadu. Idiomaticky kodifikovanou informací od-
kazovala jeho pozornost na historicky podmíněnou
zkušenost lidstva. A je to tady! Opět se chechtám.

→

Máme nového souseda, ano. Jo. Neztrácím nit.
Jenom toho mám tolik! V hlavě. Na jazyku. Moje
hlava nesnáší nepořádek. Brání se tím, že mě nutí
mluvit. Jenže musím počkat, až Zu přestane hrát.
Na vše, co ji rozruší, reaguje tím, že sedne ke kla-
víru. Musím čekat, než dohraje. Otočí se zády k ná-
stroji. Nachýlí hlavu. Usměje se.

... co je tedy nového v naší zbrklé hlavěnce?

Vyřine se to ze mě jako z protržené hráze.

Vila naproti. Ta z malých pálených cihel. To musela být příšerná práce. Vila je hezká. Jenom je popraskaná od všeho toho deště a sněhu a ostatních klimatických jevů. V zimě především. Brrrr, nesnáším zimu.

Proč mi tohle všechno říkáš, Pejo?

Máme nového souseda.

Vím to, řekla tiše.

Obrátila se zpátky ke klavíru. Opět se dala do hraní. Znova to byl Rachmaninov. Je úžasný. Když je Zu nešťastná, hraje Rachmaninova. Někdy i půlku dne. Dokola. Pořád a dokola. Mluvím o tom jenom pro pořádek. Na nic nechci zapomenout. Já vím, jak se věci udály. Co z toho je důležité, ví jenom Zu. Musím to tedy povědět celé. Možná se budu taky mýlit. Jenomže jinak své vzpomínky nevytrídím. Zničí mě, když zůstanou neutříděné.

→

Jak tě můžu milovat, když ti nerozumím?
zeptal se mě tatínek.

Chvilí předtím od nás odešli hasiči.

Nedávají mi jíst, dozvěděli se ode mě.

Před naší vilou rostl velikánský dub. Pořád tam je. Obrovitánský dub letní. *Quercus robur*. Vylézt

na něj se mi povedlo. Slézt nešlo. Bota mě vyzradila. Upadla. Sundali mě.

Když tě něco trápí, řekni mi o tom, ponoukala mě Zu večer v posteli.

Naše těla napříč. Tehdy to ještě šlo. Bylo možné se vejít. Zkrátka — šlo to. Jako dvojice malých Ježíšků. V nočních košilích. Ruce v rozpažení. Bezpečné a pohodlné ukřižování.

Tobě se u nás nelíbí? vrátil se tatínek k epizodě s hasiči druhý den u snídaně.

Líbí.

Co tě to napadlo říct jim, že ti nedáváme jíst?

Pro pravdu by mě nikdo nelitoval.

Jaká tedy ta pravda je?

... jestli mě budete postrádat.

Chvíli se nedělo nic. Jenom se jedlo. Stolovalo. Pak se znova rozhovořil tatínek.

Pejo, záleží ti na Zu? Na mně?

Ano. Jo.

Rozumíš té otázce?

Ano. Jo.

Ptám se, jestli tě zajímá, jak se máme. Jak se cítíme.

Ano. Jo.

Dneska jsme smutní.

... vám se tady nelíbí, tatínku?

Líbí. Jsme tady doma. To samé chceme pro tebe.

Ano. Jo.

Když ti na někom záleží, zajímá tě, jestli se netrápí.

Vy se trápíte?

Trápíme se kvůli tobě.

Ano. Jo.

Po snídani tatínek vstal od stolu a přešel ke mně. Chytl mě za bradu.

Tohle je důležité, Pejo. Nemusí se mi líbit, jak vidíš svět kolem sebe. Ale chci vědět, co se ti odehrává v hlavě. Zkus se mě napřed zeptat. Příště.

Ano. Jo.

Nedokážu tě milovat, když ti nerozumím.

Ano.

Dokážeš si to zapamatovat?

Jo.

Správně. Protože je to skutečně důležité.

Dokážu si zapamatovat úplně všechno.

Ano. Jo.

Bylo to od tatínka velkolepé, že se mnou jednal jako s rozumnou osobou. Použít jiné slovo by snad bylo příhodnější. Třeba *velkorysé*. U abstraktních pojmů se dostává ke slovu má nejistota. Líbí se mi. Působí na mě jako vlaječky. Svátečně. Z tatínka mám taky sváteční pocit. Proto v souvislosti s ním používám svátečně znějící slova. Bylo to od tatínka velkorysé, že se mnou jednal jako s rozumnou osobou.

Moc chci rozumět tomu, co se v mé hlavě děje. Mám pro to ucházející předpoklady. Exkluzivní vzdělání. Encyklopedickou paměť. Nezátíženou hlubokými city. Takovými, jež se těžko sdělují slovy. Láska. Včetně lásky k vlasti. K rodičům. K jejich domovu. K hrobu taky. Smutek ze ztráty blízkého člověka. Většina lidí je slovy vyjádřit vůbec nedovede. To je i můj případ. Neříkám, že většina lidí je nesvéprávná. Třebaže by to bylo logické. Hodně z mého postižení se podařilo eliminovat výchovou. Povídali doktoři. Když mi svéprávnost odebírali.

Jak je to možné? ptal se tatínek. Má hlavu plnou skvělých informací.

Používat je ale neumí, odpověděl jeden z lékařů.

Doktoři o mé nesvéprávnosti pražádné pochybnosti neměli.

Jaké to bylo? ptala se mě Zu po návratu domů.

Nechci mít děti. Nikdy.

Proč?

Nechci dopadnout jako tatínek.

To jako jak?

Jeho nemá rád nikdo. On musí milovat i krippla jako jsem já.

Netříděné informace jsou bezcenné. Znehodnocují taky mě. Když je jich moc, vypovídám se z nich. A tak se roztrídí. Poradil mi to tatínek. Zu to měla taky ráda. Většinou. Tak tedy mluvím. Netrvám

na tom, aby se mnou někdo souhlasil. Chci, aby mi někdo porozuměl. Alespoň jediný člověk. Zu mi tenhle pocit uměla dopřát docela zhusta. Znovu ho chci zažít. Hlavu mám plnou skvělých informací. Vzpomínka je taky informace. Málokterá je skvělá. A když ano, bez Zu se v nich neorientuju. Zu byla obdařená hudebním talentem. Já talentem schraňovat informace. Ano. Jo. Snad. Nevím. Ano. Jo.

→

Zimu nesnáším. Dělá z člověka vězně. Jenom se válí v teple a doplňuje zásoby podkožního tuku. Atavismus. Fantazie je taky atavismus. Dneska člověk může prakticky všechno, co si zamane. V zimě nechodí nikam, jenom čučí v teple a vymýšlí. Je to pochopitelné. Jenomže je to atavismus. Vedle Zu se mi to stávalo zhusta. Dovolovalo mi to mluvit, jak se mi líbilo. A mně se líbilo mluvit tak, aby mě bylo slyšet i vidět. Bez toho, aby bylo nutné hned křičet. Lidé pak neřešili mě, ale ty grandiózní pitominy, které se mi povedlo mezi ně vypouštět. Storku o tom, jak se nám, Zu a mně, povedlo kvalifikovat na paralympiádu. V plážovém volejbalu. Pokaždé nám blahopřejí. Pak to s nimi cukne.

Zu jakože taky?

Ano. Jo.

Ona hraje volejbal?

Jo.

... je slepá, né snad?!

Když můžou navádět mezi stromy nevidomé lyžaře, ve stokilometrové rychlosti...?! Jsou taky nevidící střelci na asfaltové holuby. Krom toho má Zu vážně perfektní sluch. Absolutní. Ona ten míč ušima přímo vidí.

Pak pokaždé začnou řešit, jestli slepýš může hrát volejbal. Neřeknou přímo slepýš, ale já vím, že to říct chtějí. Pak se začnou hádat. Lidé se pohádají pokaždé, když k tomu mají příležitost. Proč ne, hlavně že se nemusí zaobírat sami sebou. Pak to někdo řekne. Slepýš. To slovo zasyčí jako jedovatá pára. A je po diskuzi. Sníh skutečně nesnáším. Zimu vůbec. Zu nesnáší, když mluvím o ní. Ano. Proto o ní tolik mluvím.

→

Ve vile naproti nebydlel nikdo. Nejmíň pět let. Od té doby, co pan Olej umřel, byla prázdná. V pondělí u vily zastavil nákladák špeditérské firmy. Velký žlutý brouk. Možná hlemýžď. Zu zvedla hlavu od křídla.

Něco přivezli.

Bylo nutné dát se do popisování. Chlapů vykládajících z velkého automobilu nábytek. Nábytek taky bylo zapotřebí vylíčit. Chlapy jakbysmet. Jed-

noho si Zu vybrala. Oslovit ho bylo na mně. Sejít po schůdkách. Přejít ulici. Zakřičet.

Hej!

Copak, zlatíčko, copak?

Chlapi se chlámali. Se speditéry to dopadlo dobře. Se zvěrolékařem ne. Ale tím se nebudu zabývat.

Mluv o tom mladičkém stěhovákovi.

Kluk od speditérů byl jiný případ. Všechno šlo jako po drátkách. Ve velkém nákladáku na něj čekali kamarádi. Kolegové. Kdyby je napadlo začít povykovat, bylo by to nepříjemné.

To by bylo skutečně nepříjemné.

Anebo vytrubovat.

V naší čtvrti si na božském tichu zakládáme skutečně hodně.

Jak vypadá?

Zu si nepřeje, aby se cizí lidé dozvěděli, že nevidí. Altemu trvalo rok, než na to přišel.

Vysoký.

Štíhlý?

Ano.

Ruce... hezké?

Jo.

Oči?

Jo.

Pejo! Snaž se trošku, přece!

Mládence od speditérů se nám povedlo užít si...
lahůdkově. Únava na mě dolehla náhle a totálně. Zu
chtěla pokračování.

Chtěla jsi spát.

Právě proto. Vyprávěj, Pejo.

Chtěla jsi spát.

Prosím, prosím!

Co chceš?

Na co se právě teď koukáš? Mluv!

Mačkám si nežit.

Kde ho máš?

Na předloktí.

Nic tam nemáš.

Je tam.

Z čeho, prosím tebe?

Z té nekonečné plískanice.

Mluv dál.

To je všechno.

Povídej. Když budeš mluvit, usnu s hlavou
plnou tvých myšlenek.

Ty chceš spát s hlavou plnou mých nápadů?

O cizích myšlenkách se člověku nezdá. Ty
tvoje jsou navíc... nepravděpodobné.

A já? Mám spát bez myšlenek?

Ty to umíš.

V tomhle měla Zu pravdu. Moje myšlenky si
samy se sebou žádné zbytečné starosti nedělají.

Když se jim chce nebýt, jednoduše nejsou. To ty její jsou jinačí.

Povídej, Pejo. Mluv, prosím.

→

Co nám do života vstoupil Alte, naše večery přestaly být hezké. Zu se snaží usnout a na mně je popisovat, jak ji toho dne Alte rozzuřil. Po chvíli Zu odmítavě mávne rukou. Někdy jí příhody s Altem dělají dobře. Jindy ji ruínují. Předem to nedokážu uhádnout. Někdy se směje a po tvářích se jí kutálejí slzy. Jindy nařiká skutečně. Nač jsou slepci slzy? Kdyby se slepé dceři slepé matky narodila slepá dcera, umělo by její slepé dítě ještě bulit? Slzy čistí oči. Ano. Slepé k čemu?

Alte má novou milenku.

Jak to můžeš vědět?

Koupil si nové auto.

Zu si stoupla k oknu. Toho večera bylo nádherně. Konec zavírání se v domě. Už žádné odhazování sněhu. Po totálně zpackané zimě jsme si to zasloužili všichni. My, obyvatelé naší čtvrti, z celého města nejvíce. V naší čtvrti umí být nádherně. Jsou tady k tomu všechny podmínky. Za účelem pozvednutí okolí sousedé oživilí zkrášlovací spolek. Ten původní bolševik zakázal v roce 1949. Slovo *bolševik* vyslovoval, jako kdyby smrdělo.

Chybí mi tatínek.

Zu moje myšlenky číst uměla. Já ty její nikdy.

Žádný chudáček to být nemůže, když doma chodí v bílé košili, pokračovala.

O Altem tedy pro dnešek definitivně ne.

→

Naše dny pohltilo vzpamatovávání se z nové příbojové vlny Alteho telefonátů. Posedávání na naší milované terase. Zu v plátěném lehátku. Já jednou tady a pak zase tam. Číst se nám nechtělo. Mně se nechtělo. Zu se nechtělo poslouchat. Celkem nás uspokojovalo, že svítí slunce. To znamená, že nás právě nezaplavovala zuřivost.

→

Nový souseď se týden vůbec nehnul z domu. Někdy ho bylo možné zahlédnout na terase. Po týdnu bylo jasné, že šmíruje. Byly podniknuty kroky za účelem jeho přichycení. Marně. Zu se vyptávala, co má na sobě, jak vypadá. Nemohl se jí nelíbit. Bílá košile muži jen pomůže. Nesmí být ovšem pinglem. Tomu ale rovněž neublíží. Pokud není úplné pako. Zu trvala na tom, že nový souseď je jenom další z gaunerů. Do naší čtvrti přibyl jenom proto, aby ji zničil.

Vilu zbourá, uvidíš.

Proč by to dělal?

Aby na jejím místě mohl nechat vyrůst něco přílišně moderního.

Tohle byl taky výsledek Alteho vlivu. Každý nový obličej v ulici byl automaticky podezřelý. Každické neznámé auto. Pokud šlo o architekturu, Zu byla odjakživa radikální. Mohlo jí být jedno, jestli je dům zelený, nebo modrý. Velký, nebo malý. Starý, či nový. Nebylo. Po velikém nářku mi došlo, proč. Nářek byl výsledkem toho, že se mi téměř povedlo Zu zabít. Ano. Jo. Je tomu už několik let.

→

Staré květináče byly našim květinám najednou těsné. Dostaly nové. Větší. Obří kapradina dostala největší z nich. Květináč stával na vrcholu schodiště. Aby kapradiny mohly mezi tyčemi zábradlí volně splývat. Až do vstupní haly. Zu zakopla a ze schodů se skutálela. Ležela tichounce. Nevydala hlásku, ani když se kulila. Než se hnula, nikdo se neodvážil nadechnout. Tatínek ne, já taky ne. Ano. Jo. Byla to moje vina. Postavit květináč na to samé místo, kde stával předtím, se mi nepovedlo. Taky byl o něco větší. Nevytkl mi to nikdo. Ano. Zlobili se na mě.

Než se Zu po domě začala znovu pohybovat sama, utekly roky. Kdo ji doma viděl předtím, nepřišel by na to, že je slepá. Bez vily na Palisádách je Zu jako hlemýžď bez ulity. Bez svého původního

zařízení by naše vila zůstala jen prázdnou skořápkou. Vilu i její původní zařízení se povedlo zachránit jenom díky tomu, že tatínek nosil jméno své matky. Peter Biely arizoval majetek svého otce. Na jeho výslovné přání. Byla kolem toho jedna z posledních velkých hádek, než došlo k profesově deportaci. A Alte nás chtěl o tohle všechno připravit.

→

Nešmíroval. To my. Posedávání na terase domu bylo věnováno stále více času. Oteplilo se. Dalo se tam sedět nalahko. Ve svetrů. Večer taky. Hned po zimě, hnusné, nastalo léto. Na obloze ani náznak oblačnosti. Celé dny. Po třech dnech tohohle počasí byly všechny mraky navěky zapomenuty.

Po nočních orgiích bylo nutné posbírat se. Dát se do kupy. Hodně čtení, to ano. Za klavírem Zu neseděla víc než dvě hodiny denně. To byla spodní hranice, aby nevyšla ze cviku. Před sebou měla jenom jeden koncert. Jenomže rovnou recitál. U klavírsek, velikonoční. Rozhlas ho měl vysílat v přímém přenosu. Zu si na bezchybnosti těchhle nahrávek hodně zakládala. U přímého přenosu dvojnásobně.

Nikdo si nebude pamatovat, jak úžasně jsem hrála. Když si to pak za deset let vyslechnou moji žáci, budou slyšet jenom moje chyby.

Na programu byl Rachmaninov. Zu se specializovala na jeho hudbu. Na veškerý pozdní romantismus. Tak to říkali znalci. Mě její hraní uchvacovalo. Bez ohledu na to, co hrála. Recenze na její vystoupení u klarisek ji rozzuřila. Zapřisáhla se, že s koncertováním končí.

Mladičká talentovaná klavíristka nástrahy génia zvládla s takovou bravurou a lehkostí, jaké je možné zřídkakdy vidět a slyšet, a když už, pak u interpretů hodně vyzrálých. Její výkon byl soustředěný a přítomný do písmene zelektrizoval. Extrémně náročný program předvedla bez jediného zaváhání. Celou dobu, souběžně, vedla intelektuálně nasycený, přitom však nenásilně plynoucí dialog nejen s hudbou, ale i s příkladně temperovaným nástrojem a přítomným publikem. Z nástroje vytěžila tóny takových barev, jaké lze v našich zeměpisných šířkách najít snad jenom v krásné literatuře. V posluchačích dokázala rozeznít pocity, jež byly pro ně samotné nové a svěží, třebaže většina z nich znala prezentovanou hudební literaturu z paměti. Do fonotéky Slovenského rozhlasu tak přibyl skvostný hudební pořad, který je třeba prostřednictvím EBU bez nejmenšího zaváhání exportovat do celého hudebního světa. Nelze též opomenout skutečnost, že interpretka je nevidomá, a tedy fyzicky

hendikepovaná. Jestliže však její hendikep nějak napomohl k jejímu soustředěnému, mistrnému výkonu, pak je zapotřebí říct rovnou, že to žádný hendikep není.

... idiot!

Zu narážky na svoji slepotu vysloveně nesnášela. Od cizích lidí, veřejně už vůbec ne. Jak se někdo třeba jen otřel o tuhle stránku její osoby, promptně ho zahrnula nenávistí. Spílala mu a láteřila jako prachsprostý pohůnek. Na recenzi svého velikonočního recitálu zapomněla rychle. Autorovu narážku na svou slepotu si zapamatovala napořád. Soustředila se však na něco jiného. Na nového souseda. Představa, že do naší čtvrti přibyl člověk jenom proto, aby narušil její zaběhaný pořádek, ji dráždila. Přišel bourat. Stavět. Ničit náš svět. To, že nebylo možné dopátrat se důkazů o jeho jidášských záměrech, ji mátlo. Jenomže u Altheo to zezачátku taky na podlý záměr nevypadalo.

→

Jaro 2008 bylo krátké, suché a horké. Koncem března to vypadalo, že je léto definitivně tady. Zu byla jako ještěrka. Říkával tatínek. Čím bylo tepleji, tím byla živější.

Nebudu čekat, prohlásila.

II

U oběda měla plán hotový.

Nevím, jestli je tenhle plán skutečně dobrý.

Pejo, záleží ti na mně vůbec?

Nevím, jestli je tenhle plán skutečně dobrý.

Pejo, na něco jsem se tě ptala.

Ano. Jo.

Proč nemůžeš říct — ano, pojďme na to?

Ano, pojďme na to říct můžu.

Není to hloupost.

Ano.

Hloupost je sedět tady a čekat, až shnijeme a přijde smrt.

Ano.

Co — ano?

Ano, pojďme na to říct můžu. Jo.

Co vlastně chce, se mi nepovedlo pochopit. Co nechce, se mi pochopit taky nepovedlo. Když se mi bůhvíjak nevedlo s chápáním, lezlo ze mě jenom ano. Na přeskáčku s jo. Bylo rozhodnuto, že se jdeme projít. Za soumraku. Slovo soumrak se mi líbí. Je to dobré slovo. Směrem na Slavín. Nový soused měl rozsvíceno.

Svíetí?

Ano.

V kuchyni?

Dvěma okny.

Která okna to jsou?
Ty do ulice.
Pan Olej tenhle pokoj nepoužíval.
Svítí tam lampa se zeleným stínítkem.
Snad to bude pracovna.
Večeří.
... u lampy na čtení?
Ano.

Alteho vopičák se nám táhl za patami. Vopičák je to, řekla Zu jednou. Zůstalo při tom. Černé auto chvílemi zaostávalo. Pak se objevilo znova. Vyjelo ze zatáčky. Na rovných úsecích a ve strmých úzkých uličkách se nemělo kam schovat.

K čemu je tahle hra na schovávanou dobrá? zeptala se Zu telefonem Alteho.

Tvrdil, že neví, o čem Zu mluví. Nám to jasné bylo. Alte nechal Zu sledovat. Že to víme, věděl. Nepřiznal to nikdy.

Na Slavíně byl klid. Tam musí být klid. Slavín je hřbitov. Symbolický. Ticho je tam skutečné. U přístupového schodiště postávaly hloučky mládežníků. Se skejty. Právě se setmělo. Pro dnešek museli s rachocením skončit. Jít domů se jim ještě nechtělo.

Fajn, řekla Zu.

Fajn, bylo slyšet taky můj hlas. Slovo fajn se mi líbí taky. Fajn.

→

Hloučky mladých lidí posedávaly taky na lavičkách a zídkách. Popíjeli laciné víno. Z kartonových krabic. Kouřili. Koukali na město u nohou. Tu a tam se ozval smích. Ve tmě pod stromy se líbala důvěrná dvojice. Bylo to hezké. Jim se to taky líbilo. Do města přišlo jaro.

Kde je?

Právě vystoupil z automobilu.

Proboha — z auta, Pejo! Koukni se po hlubokém stínu.

Ano. Jo.

Rychle.

Jo.

Máš strach, Pejo?

Mám strach, Zu...

Bylo mi to jasné. Ano. Mé dlaně byly zvlhlé potem. V panice se mi to stává.

→

Alteho vopičák zaparkoval na malém parkovišti u schodů. Dal se za námi, pěšky. Schodištěm vedoucím k památníku. Funěl. Nás pohltil hluboký stín borovic. Naběhla mi husí kůže. Vzrušením. Taky zimou. Pod košilí z batistu a lněnými kalhotami bylo mé tělo úplně nahé.

Kde je?

Ano.

Je blízko?

Jo.

Dej na sebe pozor, Pejo!

Mé oblečení skončilo u Zu. Strčila je do tašky. Košili, kalhoty. Sandály taky. Vytáhla slepeckou hůl. Skládací. Dvakrát švihla do soumraku. Znělo to jako dva údery do napjaté elastické textilie. Bílá hůlka se vytasila v celé své délce. Zu mi dala polibek. Husí kůže na hřbetu obou rukou a předloktích mi brněla.

Alteho vopičák zůstal stát metr ode mě. Můj křik byl skutečně silný. Celé mé tělo se chvělo. Jestli chladem, nebo strachem, to nevím. Vopičák se nepřiblížil. Zůstal stát tři schůdky pode mnou. Já musím seběhnout k němu, napadlo mě. Kousnout ho. Dát se do běhu. Ano.

... úchyl! Je to úchyl!

Hysterické pištění zelektrizovalo všechny. Zírali na chlapa. Pořád stál několik schodů pode mnou. Tři. Můj ukazovák mířil na něj. Jo. Skejťáci se nastavěli kolem něho. Bez jediného slova si toho velkého chlapa měřili. Významně potěžkávali skejty v rukách. Chtělo se mi brečet. Ano.

Policijti tam byli v několika sekundách. Bez průtahů nás sbalili. Mě zabalili do deky. Štěkání jejich služebního psa mi trhá uši ještě teď. Dvoumetrový mužský a naříkající nahé stvoření, obklopeni

hloučkem mladých lidí, nepatří k výjevům, které by si strážcové veřejného pořádku přáli mít u paty národního památníku obětem druhé světové války často. Ano. I v tom měla Zu pravdu.

Vyslychali nás každého zvlášť.

Nebudeš říkat nic, nařídila mi Zu. Vůbec nic.

Deka a čaj, co mi dali, mě zahřály.

Nebudeš říkat nic, nařídila mi Zu. Vůbec nic.

→

Mé jméno zjistili rychle. Kde bydlím taky. Nevím jak. Z toho, co si povídali mezi sebou, se mi podařilo zachytit věty o mé nesvéprávnosti. Ano. Vysadili mě před domem. Jako nějaký velký štrúdl ze zelené vojenské deky. V salonu se svítilo. Ulevilo se mi.

Zu přišla otevřít v pyžamu. Silně mě objala. Policisté řekli, jak a kde k mé osobě přišli, a stoupli si opodál. Zu souhlasila, že se mě vyptá, co se mi vlastně stalo. Pánové od policie si sundali čepice. Poznámky si nedělali.

Poznámky si dělat nebudete?

Nesvéprávné osoby vyslychat nesmíme.

Tak nač se mám pak ptát?

... vás to, co se událo pod Slavínem, nezajímá? Protože nás ano.

Zu mě vyslychala dlouze. Policisté ji co chvíli něco radili.

Ano, schůzku navrhl on. Ano, známe se již déle. Ten muž sedává v autě zaparkovaném před naším domem. Svědka mám. Svědků mám třeba deset. Všichni lidé z naší ulice to můžou dosvědčit. Ne, nenapadlo nás nahlásit to. Zvyknout se dá na všechno. Ano, na pozvání k procházce pod Slavínem mi nepřišlo divného nic. Nedovedu říct, co to do mě vjelo. Ano, nejdříve jsme jeli autem. Ano, velké automobily se mi líbí. Veliká auta. Velcí mužští taky. Povíдали jsme si o všem možném. Ano, nevzpomínám si o čem. Došli jsme ke stromům. Ano, jeho chování se změnilo. Ano, náhle. Ano, dokud byli kolem lidí, choval se naprosto normálně. Ano, chtěl mě políbit. Ano, ne, nelíbilo se mi to. Nařídil mi svléknout si šaty. Ano, ne, nelíbilo se mi to. Ano, bylo nutné kousnout ho. Do ruky? Ano, do ruky. Ano, vytáhl na mě nůž. Svléknout se mě vysloveně nutil, ano. Ano, ne, nevím, kde jsou mé kalhoty a košile, vzala jsi je přece ty... Zu, ty nevíš, kam jsi mé svršky dala? Proč se na mě zlobíš, Zu?

Policisté si nasadili čepice, zasalutovali a odešli.

Nevadí.

Zu, ty pláčeš.

... chtěla jsem, aby mě našel u svých dveří. Úplně poničenou. Chtěla jsem, aby mu došlo, že to všechno je kvůli němu.

→

Zu zřetelně slyšela klavírní hudbu. *Sonáta No. 2 b moll*, poznala ji zcela jistě. Patřila k jejímu kmenovému repertoáru. Zaposlouchala se. Interpretace Rachmaninova jí byla povědomá. Hudbu nepravidelně rušil mužský hlas. Obyvatel vily s někým mluvil. Proto jí neotevřel? S někým mluvil po telefonu. Ano. Počkala, než hovor ukončí. Pak znova stiskla zvonek. Nový soused neotevřel.

Poslouchal mé nahrávky, rozumíš tomu?!

Celý večer probřečela. Slzy čistí oči. Ano. Její brek musel mít jinou příčinu. Dá se předpokládat, že šlo o hluboké city. Její hluboké city. Vyprávěla mi, jak doškobrtala domů. Bílou hůlkou ťukala o schody vedoucí ze Slavína dolů. Kolemjdoucí prosila, aby ji odvedli na trolejbusovou zastávku. Nad památníkem právě dozněl můj poděšený křik. Z čeho má mladá slepá žena hrůzu, nebylo zapotřebí vysvětlovat. Do trolejbusu nastoupila u Slovenské akademie věd. Vystoupila na Šustekově, na konečné linky číslo dvě stě šest. Doklopýtala k bráně naší vily. Udělala čelem vzad. Překráčela ulici. Za jiných okolností by narazila do černého bavoráku stojícího u protějšího obrubníku. Do bavoráku Altego vopičáka. Na sloupku oplocení vily z pálené cihly nahmatala zvonek. Stiskla jej. Stiskla jej ještě jednou. Pak ještě třikrát.

... chtěla jsem, aby mě našel u svých dveří. Úplně poničenou. Chtěla jsem, aby mu došlo, že to všechno je kvůli němu.

Zu, tohle už jsi říkala.

Já vím. Budu o tom mluvit do konce života.

To nebude v pořádku.

Já z tebe snad zešílím, Pejo!

Ano. Jo.

→

Popíjela čaj. S hlavou obrácenou k ztmavlému oknu. V černé skleněné ploše se odrážela způsobně sedící mladá žena třímající šálek s čajem. Chtělo se mi něco říct. Povzbuzujícího. Než se mi ale povedlo zformulovat myšlenky do vět, umíraly. Nepodarky. Potrat za potratem.

To bylo to nejlepší, co se s nimi mohlo stát. Zu promluvila až po dlouhé chvíli. Pomaloučku. Její krása spočívala právě v tomhle. V pomalosti. Hlavou ani nehnula.

Co jsem se narodila, v naší ulici žádný dům nepřibyl. Je to můj svět. Nikdo nemá právo měnit ho. Bez mého souhlasu ne. Chci vědět, co s vilou naproti zamýšlí. Mám na to právo.

On ti to řekne?

... chtěla jsem vědět, jak voní. Člověk voní tak, jak myslí.

III

Druhého dne hned zrána mi přibyl nový úkol. Bylo nutné zavolat našemu ladiči.

Zjisti, kolik by stálo přestěhování a ladění našeho křídla.

Pan Ličanský má špatně udělanou zubní protézu. I naživo se mu dá rozumět jen tak tak. Domluvit se s ním po telefonu je velice obtížný úkol.

Co bys mu řekla, kdyby ti otevřel?

Přišla jsem se představit. Jsme přece sousedé.

Ano. A posléze? ... pak? Bylo nutné opravit se. Zu nesnášela výrazy, které se na mě nalepily při mé práci v ústavu.

Záleželo by na tom, jestli by mi voněl. A tyhle matoucí manévry si nech, Pejo. Volej panu Ličanskému.

→

To není otázka peněz, řekl pan Ličanský rovnou. Váš klavír ladím přes šedesát let. Ladím jej, co se váš tatínek do téhle čtvrti přistěhoval. Pro vaši rodinu to udělám třeba zadarmo. Jenomže takovou hloupost ode mě žádat nemůžete. Křídlo stojí na dobrém místě. To není nějaké školní pianino, je to mistrovský nástroj. Na terasu nepatří. Nedělejte to, prosím. Ani jemu, ani mně.

Spíš šeptal, než mluvil. Hlas se mu chvěl. Ano. Rozumět se mu dalo skvěle. Klavír zůstal, kde byl. Uprostřed salonu. Zu si rozkousala dolní ret. Na odpor nebyla vůbec zvyklá. Ani na odpor v podobě zoufalství starého člověka. Pan Ličanský měl pro Zu slabost. To on jí její skvělou kariéru předpověděl jako první. Taky pro to hodně udělal. Při jeho renomé úplně stačilo, aby se o ní někde zmínil. Dveře koncertních sálů v Bratislavě a ve Vídni se před ní samy otevíraly. Zu své pověsti dostála. Pan Ličanský by nikdy nedoporučil nikoho, kdo by mu udělal ostudu.

Dnes a v našich kulturních poměrech zní slovo salon, mírně řečeno, nadneseně. Nepatřičně. Ano. Bydlíme ve vile se salonem. Místnost, ve které stojí koncertní křídlo *Steinway* z roku 1935, je salonem se vším, co k tomu náleží. Vysoký strop, dubové parkety. Uprostřed, přímo pod křišťálovým lustrem, intarzované. Kulatý stůl z mahagonu pro dvanáct osob. Židle s vysokými opěradly a opěrkami. Taky pro dvanáct osob. Příhodná pohovka a dvě klubovky. Vše polstrováno, v broušené kůži. Původní zařízení. Dvoje dveře. Jedny do prostorné předsíně, druhé do úzké chodby vedoucí do kuchyně. Mezi bíle natřenými dvoukřídlymi dveřmi karetní stolek. Tatínek mu říkal šachový. Snad proto, že karetní hry a hazard vůbec nesnášel. Vysoké francouzské okno vede na terasu. Na naši terasu.

Tohle všechno by zajisté skončilo v ďáblově chřtánu, kdybych majetek svého vlastního otce já sám nearizoval, říkával tatínek.

Pro syna profesora Savela Marmorsteina byla jedinou cestou k záchraně vlastního majetku ari-zace. To byl taky důvod, proč se s přáteli ze studií po vojně přestal stýkat.

Ne, nebyli tak zásadoví. Byli tak posraní, říkával opakovaně, když na to přišla řeč.

→

O politice se mluvit nebude, mával tatínek pažemi, když někdo reagoval třeba na rozhlasové zprávy. Kolaborace je jediný politický program, který se ve střední Evropě za posledních sto let prosadil.

Je úplně jedno, o čem budeme mluvit, dobírala si ho Zu. Tak či tak skončíš u politiky.

Tatínek taky rád mluvil o architektuře. A o fi-lozofii. Podle jeho přesvědčení byla architektura filozofií prostorových vztahů. O jídle mluvil taky rád. O dobrém jídle. Byl přesvědčený, že po roce 1948 u nás došlo k civilizační katastrofě, čehož nejlepším důkazem je úroveň restaurací, kaváren a veřejných služeb.

Nejenže se nám nepovedlo pozvednout bol-ševické barbary na naši civilizační úroveň, my jsme

s nimi dokonce kolaborovali. Parlamentem počínaje a poslední knajpou konče. Naše zastupitelská demokracie nestála nikdy za moc, ale těch hospod je mi líto. A kaváren! A restaurací! Jsme hloupí, tak to je.

Ano. V dobrém rozmaru se pokaždé rozpovídal o tradiční spišské kuchyni. Kuchyně jeho dětství byla esencí toho, co tradiční evropská kuchyně může tradičně založenému člověku nabídnout. O své matce říkával, že to byla hodná ženská a skvělá matka, protože vařila opravdu skvěle.

Její repertoár jsem miloval! Uzená šunka s křenem a sladkým kynutým koláčem s rozinkami! Grejzupa, šedá zabijačková polévka. Vepřový lalok a játra vařené ve velikém kotli na dvoře. Pak hodně cibule a dusit, až pokrm dosáhne hedvábné vláčnosti. Cibule tolik, kolik je vepřové matérie! Ani více, ani méně, ho-ho-ho!

Tatínek se hlasitě smál jen zřídkakdy. Krom případů, když mluvil o kuchyni své matky. Ano. V takových chvílích úsměv jeho rty takřka nepouštěl. Jednoho každého reprezentanta uváděl halasným ha-ha-ha a ho-ho-ho. Hovězí vývar s obřím játrovým knedlíkem. Ha-ha-ha! Koule z bramborového těsta plněné uzeným, ho-ho-ho! Když jsme u brambor, bylo by hříchem zapomenout na lokše! Zavinuté jako malé rolády. Maštěné

rozpuštěným vepřovým sádlem, vydatně sypané skořicí a cukrem! Nebo plněné povidly a mákem! Ne, ne — kachní paštikou, ho-ho-ho! Pozor! Bramborové koule a pečená kachna se smí podávat jenom s dušeným hlávkovým zelím. S kyselým to dělají jenom vyslovení barbaři! Ha-ha-ha! Husa! Ať si je třeba košer, ale péci se musí v řádné chlebové peci. Na hliněném pekáči. Když už jsme u zelí a chleba, nesmíme zapomenout na domácí klobásu. A vysoký špek prorostlý nejmíň třemi proužky masa. Obojí dušeno v kysaném zelí. U povídaček o tom, že ze zelí se hloupne, bylo hodně hlasitého a obhroublého smíchu. Smál se tatínek, Zu a taky já. Ano. Schválně.

Matce se tenhle humor nikdy nezamlouval, vysvětloval tatínek. Nikdy si nebyla jistá tím, jestli se jí náhodou s tátou neposmíváme kvůli tomu, že je venkovanka. Slovenka a ke všemu ještě katolička.

Márie, jaký je dneska svátek?

Popeleční středa.

Zelený čtvrtek už byl? A Velký pátek? Bílá sobota? Zlatá neděle? Velikonoční pondělí...

Savle!

Na úterý se nedostalo, Márie? Anebo jste na něj zapomněli? Synu, prohlédni *Poutníka svato-vojtěšského* své matky. Snad se tam někde nachází alespoň nějaký svátek i v ten opomíjený den.

Savle, u nás doma se o těchhle věcech nežertovalo nikdy!

A to je ten rozdíl, Márie. Moji předci své svátky světí. Tví o nich jenom nežertují.

Svému synovi bys měl jít příkladem.

Vždyť taky že jo. Udělal jsem malý posun v gramatice, synu, sklonil se táta z výše své profesury ke mně, a taky v přístupu — žertuji a ne-světím.

Savle, dnes si budeš muset udělat kafe sám. Zákusek je v kuchyni pod skleněným zvonem. Jdu na nešpory. Petříčku, pojď, půjdeš s maminkou.

Tatínek říkával, že v takových chvílích měl svého otce nejraději. Věděl, že profesor vymýšlí naivistické animace křesťanských svátků jenom proto, aby synka pobavil.

Jen běž, mrkl profesor Marmorstein na syna, když Mária vykráčela z pokoje, se zákuskem na tebe počkám.

Mária se nikdy nedovedla zlobit déle než chvíli. Dost možná se nedovedla zlobit vůbec. Tohle všechno a ještě sto jiných věcí na ní oba muži jejího života milovali. Spišské pirohy pak nade vše.

Brynza, brambory, dokřupava osmažený špek, posypáno drobně sekanou pažitkou... ho-ho-ho!

Mária si pokaždé dala záležet na tom, aby maso bylo od košer řezníka. Až na vepřové. Vepřové košer být nemůže, i kdyby stokrát bylo. Ale i s tím se profesor uměl vypořádat.

Pomodleme se, vyzvala své kluky Mária vstoje, když bylo prostřeno.

Petříček byl poslušný synáček. Povstal a sepjal ruce. Ve dnech největších křesťanských svátků dokonce i Savel Marmorstein ulevoval své heretické duši kratičkou modlitbou.

Křtím tě jménem ryba, pronesl nad vepřovou kotletou.

Savle!

Márie?

Není dovoleno takhle se rouhat Pánu!

Já se nerouhám. Tenhle řízek je už od pohledu košer.

Důležité bylo, aby byl obroubený límečkem z bílého špeku, který se pod trojobalem hezky vysmažil do masa. V profesorově domácnosti se rodinné porady konaly zásadně u nedělní kávy a zákusku. Káva se podávala jenom bílá, s velkým množstvím mléka. U kávy byl tatínkův otec nejpřístupnější a matka nejsebevědomější.

Měli bychom chlapce zaopatřit.

Vilu v Bratislavě přepíšeme na jeho jméno. Tenhle byt taky.

Ožeň se se mnou a klukovi dej své jméno. A nic nebude zapotřebí přepisovat. Jednoduše to zdědí.

Profesor mlčel. Mária s ním kvůli tomu dva měsíce ani nepromluvila. Do konce svého života žila v přesvědčení, že si ji profesor Savel Marmorstein nechtěl vzít proto, že je ze vsi, katolička a Slovenka.

Ani ve snu ji nenapadlo, že nás tím chtěl ochránit, dodával tatínek pokaždé, když na jeho otce, matku a naši vilu přišla řeč.

→

Je to povaleč, opakovala Zu pořád dokola. Anebo gigolo.

Gigolo?

Ne. Taková představa se mi nelíbí.

Možná je to vrah.

Myslíš nájemný zabiják? Ne.

Mou verzi příběhu souseda v bílé košili akceptovat a rozvíjet odmítla.

Je to povaleč, trvala na svém.

Ano. Sledovat, co se děje na terase protější vily, bylo vyčerpávající. Nedělo se tam nic. To proto. Zu se s občasným omrknutím situace nespokojila. Požadovala podrobnosti. Po příchodu z ústavu musely mé kroky zamířit rovnou na terasu a Zu mi nedovolila odejít z ní ani na malý okamžik. Ráno soused

opouštěl svůj dům ještě dřív než já ten náš. Vila naproti nevykazovala žádné známky přítomnosti nějakého člověka.

Alteho starý vopičák svůj původní flek neopouštěl. Oni byli vlastně dva. Střídali se. Rozpoznat je bylo možné jenom podle tetování. Jeden měl na zápěstí dýku obtočenou ornamenty. Druhý měl tetování na zátylku. Tetování. Hezké slovo. O moc hezčí než to, co pojmenovává. Druhý Alteho vopičák měl na zátylku lebku s růží v zubech. Střídali se vždy v šest. Ráno a taky večer. Zaparkovali na tom samém místě. U protějšího chodníku, nad naším domem. Jeden černý bavorák se od obrubníku tiše odpoutal. Druhý k němu se zhasnutými světly vzápětí připlul. Ulice v těch místech prudce klesala. Nebo stoupala, viděno zespod. Vopičák měl z auta výhled přímo na naši terasu. Na branku k našemu domu. Na celý náš dům. A přilehlý kus ulice. Branku vily odnaproti měli Alteho vopičáci přímo před sebou.

Vopičák s lebkou a růží byl ten, který to od nás schytil na Slavíně. Podívat se mi do obličeje se už neodvážil. Předtím čučel jako umanutý. Jeho pohled se s mým potkal mockrát. Neodvrátil se ani omylem. Ani když viděl, jak na něj při odchodech a návratech vyplazujeme jazyk. Pokaždé. Od událostí na Slavíně jsme se oba tvářili, že jeden pro druhého neexistujeme. Ano. Byla v tom zuřivost.

→

Zu hlídka u našeho domu nezajímala. Zajímal ji soused.

Máš pravdu, Pejo.

Ano. Je to vrah.

Ne. Gigolo.

Seš si jistá?

V čem?

Že je gigolo.

Vůbec si nejsem jistá. Jenom si to mohutně nepřeju. Gigolo! Nestačí, že přišel, aby zničil naši ulici?

Zu...

Ano, Pejo?

Jsem toho názoru, že tentokrát si tvé myšlenky nedělají žádné starosti samy se sebou.

Proč myslíš?

Vycházíš z nesprávného předpokladu. Copak každý, kdo se sem nastěhuje nebo tady koupí dům, chce bourat a stavět?

Jistě.

Takový předpoklad je nesprávný.

Není.

Taky tvrdíš, že říkám, co neříkám. To skutečně není rozumné v tom smyslu, jak nás rozumnosti učil tatínek.

Zabiják nebo gigolo — jaký je v tom rozdíl?

Smím ti to vysvětlit?

Ne.

Není to rozumné, Zu.

Někdy je člověk rozumný, když se chová nerozumně, Pejo.

Ano. Tomu nerozumím.

Nedovedu ti to vysvětlit.

Můžeš mi to vysvětlit na příkladu.

Vždyť ti to celou dobu říkám. Koukni se přes ulici. Proč by se sem jinak nastěhoval?

→

Vilu na svého syna profesor přepsat nestihl. Než se s Márií udobřili, vznikl Slovenský stát. Po 14. březnu 1939 nebylo občanům židovské národnosti dovoleno nakládat se svým majetkem bez souhlasu státu. V praxi to znamenalo, že když ho chtěli prodat, nebo někomu darovat, byli povinni nabídnout ho přednostně slovenskému lidu. Za cenu, kterou určil opět stát. To platilo i v případech, že svůj majetek prodávat či darovat nechťeli. Ano. Stát rozhodoval o tom, za jakých podmínek bude jejich majetek postoupen případným zájemcům. Výhradně árijským. Tatínek v tom čase ještě plnoletý nebyl. V právních úkonech musel být zastupován. Žádost o arizaci majetku, profesora majetku, podepsala jeho matka Mária. Po skončení

války levicově uvědomějí příbuzní pohotově našli Márii v seznamech arizátorů. Při návratu z nedělní mše jí to vykřičel jeden z revolučně naladěných bratrů.

Matka sebe samu definovala skrze nás, říkával tatínek, skrz mého otce a mne. Život po boku gymnaziálního profesora vnímala jako společenský závazek. Byla matkou jeho jediného syna. Profesor se z lágru nevrátil. Syn jí z města svých studií vzkázal, že jestli ho chce vidět, ať za ním přijede do Bratislavy. Krajané a příbuzní jí plivli do obličeje. Arizátorka, štekali na ni. Pošta jí doručila rekomando. Předvolání na národní výbor v Popradě. Ve věci arizovaného majetku Savela Marmorsteina. Rekomando jí bylo doručeno v pátek. Poštačka ji našla v pondělí. Klepala, nikdo neodpovídal. Stiskla kliku. Nebylo zamčeno. Mária Biela visela v kuchyni na lustrháku. V salonu bytu gymnaziálního profesora by se pověsit neodvážila.

Tatínkovi zůstal alespoň profesorův majetek, když už přišel o matku. Něco nesmlouvavého mě pobízelo konejšit Zu.

Bylo to k ničemu. Ano. Třebaže to zřetelně racionální potenciál mělo. Po nástupu bolševiků k moci revoluční národní výbor v Popradě vyzval Petra Bielého, ať projeví své pokrokové cítění a zřekne se majetku Savela Marmorsteina dobrovolně. Tou do-

bou třetím rokem studoval inženýrské stavitelství na Vysoké škole technické. Bratislava, učitelé a spolužáci mu tehdy byli již mnohem blíže než rodná Spiš.

Mnohem bližší, říkával tatínek.

Rozhodl se nechat si jenom vilu na Palisádách. Zejména výhled z terasy se mu zamlouval. Zařekl se, že do rodného města se už nevrátí.

Ani na hrob své matky?

Ne.

Tatínek pokaždé dodržel slovo.

Je mi líto, že tatínek měl tak smutné dětství, říkala Zu.

Dětství je smutné.

To myslíš vážně, Pejo?

Ano.

Moje ano někdy znamená, že nevím, co si mám myslet. Ano. Jindy zase neznámá nic. A jindy zase značí skutečně ano.

IV

Zvýšený zájem o protější vilu neměl Altheho vopičák za žádnou cenu postřehnout. Mockrát bylo před jeho očima sehráno divadýlko se zapomenutými klíči. Tři kroky od susedovy branky. Bylo zapotřebí plácnout se do čela otevřenou dlaní. Vrátit se domů. Napříště bylo nutné vymyslet, že Zu na mě jako volá z terasy, protože se jí zdá, že slyší syčet

plyn. Kapat kohoutek. Pištět myši. Pak se mi zase stalo něco s botou. S aktovkou. Nakonec zůstalo u toho, že si pořád zapomínám mobil.

Pejo, tvůj mobil, křičela za mnou Zu z terasy.
Nepotřebuju jej!

Jenomže já se chci dovolat tobě!

Ano. Jo.

Takhle bylo možné omrknout dění za sousedovou brankou hned třikrát po sobě. Vopičák nic. Soused taky nic. Pořád nic.

→

Překvapení se dostavilo týden po událostech na Slavíně. Po mém návratu z práce. Tedy z ústavu. Nazývat to prací by bylo čiré rouhání. Má práce miluje mě a já miluji ji.

Vopičák má dalekohled!

Cože má?

Dalekohled, bylo nutné zopakovat jí to.

Dalekohled je hezké slovo. Zu o něm ještě neslyšela.

... co je to?

Něco jako brýle. Hodně silné.

Má něco s očima?

Má to proto, aby nás lépe viděl. Zblízka. Po-užívají to taky myslivci. Na srny.

... vytoč mi Altego.

Zu...

Vytoč mi tu starou svini!! ... ty odporný hajzle! Nejsme žádné srny, rozumíš? Zapamatuj si to! Toho svého hnusného vopičáka pošli okamžitě pryč!

Alte se jenom smál. Zu třískla sluchákem. Zatínala pěsti. Bezhlasně otevírala a zavírala ústa.

Jdi ven a ten dalekohled mi přines.

Zu... Ano. Jo.

Nevníkala mě. Odkráčela na terasu.

Pohled Alteho vopičáka byl téměř polekaný. Rozhlížel se kolem. Přemítal, kdo by mohl být svědkem blížícího se skandálu. Bylo to snadné. Přistoupit k automobilu. Napřáhnout ruku. Přes spuštěné okénko. Vopičák měl uvnitř nahuleno. Na sedadle spolujezdce měl rozloženou svačinu. Vlašák v kelímku z průsvitného plastu a pět rohlíků.

Dobrou chuť, vopičáku.

... děkuju.

→

Zu jej potěžkávala a tiskla si jej k obličeji. Dalekohled v jejích štíhlých prstech působil jako brutální brouk.

Příjemně chladí, podotkla, když nástroj od přivřených víček odtáhla.

Slepí zavírají oči mnohem častěji než my ostatní. Stačí jemný vánek nebo ostřejší zvuk. Hned je přivírají. Jak se někdo nebo něco k slepově tváři

přiblíží, řasy se poděšeně rozkmitají. Na vypouklých čočkách dalekohledu zůstaly otisky víček se stopami vrásek a žilkování. Připomínaly stopy, jaké zůstávají po motýlích křídlech. Dalekohled si k očím přitiskla obráceně.

Dal ti ho jen tak?

Příjemný nebyl.

Dělal problémy?

Příjemný nebyl.

Zřejmě nedostal instrukci.

Aby byl příjemný?

Aby dělal problémy. Zítra půjdeš a zabiješ ho, Pejo.

Ano. Jo.

Koukni se, co dělá náš nový soused, podala mi dalekohled. Ano. Budu si muset o tomto vynálezu něco malinko nastudovat.

→

Tahle věta mě začala rozčilovat. Během dne se tam nedělo prakticky vůbec nic. Terasa protějščí vily byla permanentně pustá. Domů se soused vracíval po půl šesté. Zu si toho všimla pokaždé.

Koukni se tam, zašeptala a natáhla krk.

Jemné, kovově znějící cvaknutí odemykaného zámku si normální člověk musel představovat. Zu to slyšela.

... košile?

Ano.

Co — ano?

Ano. Bílá.

Snad nechodí v té samé dva dny po sobě!

Ano.

Rozčiluješ, Pejo.

Ano.

Měl tady už dávno být. Zvonit u našich dveří.

Ano.

Měl zaklepat předtím, než se odvážil nastěhovat.

Obáváš se, že je jako Alte?

Proč zavíráš oči před realitou, tomu opravdu nerozumím, Pejo!

Ano.

Zu mi v té chvíli nebylo líto ani za mák. Kdyby mě napadlo něco více zraňujícího, dostala by to. Rovnou do obličeje. Jenomže mě nenapadlo vůbec nic. Jako obvykle. Jenom to mé ano.

→

Na terase protějščí vily se nedělo vůbec nic. Dlouho. Vytrvale. Pořád. Jenom ať brečí, napadlo mě ve chvíli odchodu z té naší. Přišlo na mě čurání. Po mém návratu bylo na Zu vidět napětí. Byla ve střehu, vyšponované tělo napjaté jako

tětiva luku. Můj pohled zabloudil na terasu protější vily. Byla noc a vila tonula v tmě. Obraz neměl barvy ani detaily. Jenom stíny. Zu mi podala dalekohled.

Zu, už je tma...

Jenom se koukni!

Obraz pořád neměl barvy. Ale přibyly detaily. Branka, větve, zábradlí. Obrys domu a všechny kontury byly lemovány zářivou červenou a bílou linkou.

Ta stará svině svého člověka vybavila dalekohledem na noční vidění, zvolala Zu, než dozněl popis mého zjištění.

Říkají tomu noktovizor.

Zu jen mávla rukou. Tu informaci si na netu našla sama.

→

Soused dělal pomalé soustředěné pohyby. Celými pažemi. V krajních polohách gesto na okamžik umrtvil v naprosté nehybnosti. Bez jakéhokoliv přechodu nebo důvodu se pak dal do dalšího afektovaně působícího kroužení pažemi, trupem, celým tělem. Stál v podřepu. Široce rozkročený. Jeho hlava se hýbala v souznění s celým tělem. Afektovaně pomalu, hladce, pak ustrnula bez jediného hnutí. To vše provozoval bez košile a bez kalhot. Noční chlad mu zjevně vůbec nepřekážel.

Snad cvičí.
Co dělá?
Cvičí.
Cože dělá?!
Cvičí.
... to jeho pižmo je cítit až sem.
Je nahý.
Vždyť to říkám. Nevkusné.

Zmizela v domě. Ze mě nevyšel už ani hlásek. Plně mě zaměstnávalo němé zírání na to, jak krásné může mužské tělo být. Ano. Fascinovalo mě. To byl taky objev. Sálala z něj síla. To bylo na něm to nej-
přitažlivější. Pro Zu taky.

→

Tři dny po prvním susedově cvičení stála na terase a cvičila. Prováděla ty samé pohyby co on. Mé líčení dovedla zrekonstruovat do nejmenších podrobností. Z jejích pohybů žádná síla nečišela. Jenom krása. Ano. Byla nahá. Cvičila v zadní části naší terasy. Tam ji mohli vidět leda ptáci. Nebo noční vzduchoplavci. Altego vopičák si očumovat takovou nádheru rozhodně nezasloužil. Nepochybují o tom, že byl opět vybaven noktovizorem. Od toho večera cvičí Zu pravidelně.

Pro nás je ale jednodušší tvářit se, že se to nikdy nestalo.

Vyjma gymnastickou hodinku po setmění byl náš nový soused čtenář. Přesně jako my. Na terase své vily se zjevoval pár minut před šestou, chvíli po svém návratu domů. Hodinku cvičil, pak zmizel v domě. Vrátil se za deset minut, ještě s mokkými vlasy. V sněhobílé košili. Modrých džínách. Bosky.

Vůbec nevečeří?

Na terase ho jíst nebylo vidět. Vevnitř to stihnout nemohl. Opřel se o zábradlí. Díval se na město u svých nohou. Telefonoval. Zase se ztratil v domě. Vrátil se s knížkou. Ani lahev vína si neotevřel. Někdy ale ano. Na stolek poblíž plátěného lehátka si postavil sklenku. Sedl si. Nebo lehl. Nejspíš něco mezi tím. Otevřel knížku. Dělal si poznámky. Krátce před půlnocí telefonoval. Asi deset minut. Čtvrt hodiny procházel domem. Někdy si u toho čistil zuby. Po půlnoci se v protější vile nesvítilo nikdy.

Jsem snad vzduch? čílila se Zu.

Dva týdny poté, co Zu započala s večerním cvičením, zacouval do naší ulice nákladák. Na oplachtění korby měl logo firmy vyrábějící audiovizuální techniku. Najít to přes Google bylo snadné. Silní muži z auta vynášeli veliké bedny. Co v nich je, se nám uhodnout nepovedlo. Soused na vykládání zboží dohlížel. Napadlo mě, jestli to není kvůli tomu, aby se neopakovala ta háklivá situace se stě-

hováky. Jak se nám povedlo svést toho urostlého mladíka... Zu mě pokárala. Docela přísně.

... Pejo! Vymýšlet si příběhy je jedna věc. Propadnout jim, jako by byly skutečné, druhá.

→

Ano. Pro ni zůstávala hranice mezi výmyslem a skutečností zřetelná. Pro mě nebyla patrná nikdy. Zejména s odstupem času. Třeba na druhý den. Nebo chvíli potom, co můj výmysl zazněl. Ani zaznít nemusel. Docela mi postačovalo, že mě něco napadlo. Jsou prý tací, kteří si vymyslí, že přežili koncentrák. Zemětřesení. Výbuch sopky. Pád laviny. Pak ten výmysl přijmou do svého života. Stane se součástí jejich paměti, vzpomínek, traumat. Taky to má jméno. Mýtomanie.

Součástí diagnózy je nutková potřeba pořád se k smyšlenému zážitku vracet. Přikrmovat jej barvitými detaily. Pořád o něm mluvit. Moje diagnóza je jiná. Já se k svým výmyslům nevracím. Raději si vymyslím nové a nové. Mým jediným posluchačem je Zu. Ta o tom nikdy s nikým nepromluví. Stydí se za ně. Za mě se pak stydí taky. Moje vymýšlení je téměř pokaždé ve svém jádru erotické. Pomineme-li estetické kvality mého bájení, je to čirá pornografie. Jestli má tato specifická verze mýtomanie taky své jméno, to nevím. Jakkak se soused mohl o našem

dobrodružství s mladým stěhovákem dozvědět, když bylo vymyšlené? A Zu o něm s nikým nemluví? Skutečné bylo jenom to, že stěhováci nábytek přivezli. A jeden z nich byl hezký a mladý. Zbytek byl čirý výmysl. Právě tak jako v příběhu o zvěrolékaři. Vždyť ani psa nemáme. Měli jsme, jenomže Artur je již dvacet let pečlivě zakopán na zahradě pod šeříkem.

Toho večera, kdy mu přivezli ty veliké bedny, se soused na terase neukázal. Těsně před desátou se z hloubi jeho domu ozvalo několik tlumených úderů. Tuc-tuc-tuc. Zu našpicovala uši. Tuc-tuc-tuc, ozvalo se znova a pak už nic. O půlnoci byla v sousedově vile tma. Jako obvykle.

... bude to nějaký sportovec.

Nebo dýdžej.

Trapné, Pejo.

Pořád budem mluvit jenom o něm?

Někdy mám podezření, že tu svou demenci jenom předstíráš, Pejo.

→

Na kratičkový okamžik mě Zu přesvědčila. Jedinec s poškozenou mentalitou si své poškození neuvědomuje. Na tom stála argumentace lékařů a psychologů, kteří podepsali posudky, na jejichž základě mi byla odňata svéprávnost. Podle mě to bylo tak, že

jsem v pořádku. Tatínek a Zu říkali, že v pořádku nejsem. A taky matka. Ta především. Dokud ještě žila. Čistě věcně — lékaři měli pravdu. Pejo s poškozenou mentalitou si své poškození neuvědomuje. Někdy se dovede mobilizovat. Hlavně ve střetu s něčím novým. To na mě padne strach, nebo velké chtění.

Ano. Musím se soustředit. Zmáhá mě únava ze zaujatosti novým susedem. Byl pro nás neodbytně přitažlivý. Zu mě upomínala a kárala. Plačtivě opakovala, že ode mě nepotřebuje nic jiného než malinko soustředění. Měla pravdu. Jenomže to bylo na tom to nejtěžší. Soustředění a vědomí, že Zu má pravdu. Protože když je člověk nesvéprávný, neznamená to, že si to neuvědomuje.

O novém susedovi nám nebylo známo téměř nic. Zu s mými informacemi spokojená být nemohla. Urostlý mužský, obvykle v bílé košili. U krku rozepjaté. Většinou bos. Ve svém křesle na verandě sedával s nohama vyloženýma na podnožce. Četl a dělal si poznámky. Když nečetl anebo netelefonoval anebo necvičil taiči, byl schovaný v domě. Nebo nebyl doma vůbec. Zjištění, že jeho plavné máchání končetinami se jmenuje taiči, přinesla náhoda. V naší schránce se ocitl reklamní leták. Stálo na něm, že tam a tam, tehdy a tehdy, dvakrát týdně, duševní a tělesná cvičení.

Vyobrazení Asiata v podřepu. Ruce povědomě pozohýbané kolem hlavy. Na internetu pak zjištění, že příznivci taiči jsou pacifisté.

Nic pro nás, uzavřela věc Zu.

→

V podrážděnosti Zu byla celá galerie žárlivostí. Jak se v okruhu nevidomého objeví něco nového, něco, co nemůže ohmatat, poslechnout si nebo si představit do nejmenších podrobností, stává se z něj nanejvýš otravný společník. Zu tuhle charakteristiku ztělesňovala beze zbytku. Hádky byly na denním pořádku.

Je to novinář. Takový ten šašek, co píše články o tom, co jíst, kdy chodit spát a tak.

Myslíš, že je metrosexuál?

Hloupost.

Hloupost je všechno, co řeknu.

Promiň, Pejo. Ale vysvětli mi, prosím tebe, proč by se nějaký metrosexuál stěhoval do naší veskrze nemoderní ulice. ... já vím, kdo to je! vykřikla Zu najednou. Vykřikla to hodně hlasitě a mluvila dál. Hlas jí vzrušením přeskakoval.

Líbat dovede nádherně! Naučila ho to Ildikó Pongó, dívka z Dunajské Stredy. Pokračuj.

Zbytek storky byl na mně. Ano. Nechtělo se mi. Ani v nejmenším.

Ildikó Pongó?

Maďarky jsou přebornice na technické záležitosti kolem čisté lásky.

Ano.

Objetí, líbání a tyhle věci. Prosííím!

Nejjednodušší bylo storku o Ildikó Pongó, přebornici na technické záležitosti kolem čisté lásky, dopovědět.

→

Takhle to bylo. Nakreslil si ji do sešitu. Seděla ve vedlejší řadě. Jednu lavici před ním. Profil měla hezounký. On hodně pěkně kreslí, víš, Zu?

Skutečně? To jsem nevěděla!

Jenomže tu kresbu u něho našli spolužáci. Gejza Toperczer s partou. Hodně se mu kvůli tomu posmívali.

Blbouni.

Jako že on plus Ildikó rovná se láska až to praská. Kluk se kabonil, rudnul v tvářích. Ildikó nic. Sfinga. Krásná a vzdálená. Sfinga je cizí slovo...

Vidíš je, tyhle Maďarky?! Tohle umí taky.

Po vyučování čekal Gejza Melcer...

... Toperczer.

Promiň. Po vyučování čekal Gejza Toperczer s partou u školy. Necháš Ildikó být. Jeho do té